

12 april 2026

IK BEN DE OPSTANDING EN HET LEVEN

Johannes 11, vers 1 t/m 7 en 17 t/m 44

Afgelopen zondag hebben wij Pasen gevierd, het feest van de opstanding van de Heere Jezus. We hebben toen over de opstanding van de Heere Jezus gelezen uit het Johannesevangelie. Nu, in zijn evangelie heeft Johannes voorafgaande aan de Paasgeschiedenis een gebeurtenis beschreven, waar geen van de andere Evangelieschrijvers iets over vertelt: de opwekking van Lazarus uit de dood. Bij die gebeurtenis, die door Johannes uitgebreid wordt beschreven – wil ik nu stilstaan. Door vanuit de opstanding van Lazarus nog een keer te kijken naar de opstanding van Jezus krijgen wij een nog beter zicht op wat die opstanding van de Heere Jezus precies betekent. Die geschiedenis van Lazarus' opstanding kan ons helpen om nog beter te begrijpen waarom Pasen zo heel belangrijk is. Wat heb je aan Pasen morgenochtend als je weer op de fiets stapt, of je laptop openklapt, of de was gaat doen? Daar gaat het over.

Laten wij, om de betekenis van Jezus' opstanding te ontdekken eerst eens naar de overeenkomsten en de verschillen kijken tussen de opstanding van Lazarus en de opstanding van de Heere Jezus. Dat klinkt misschien wat al te eenvoudig om een simpele vergelijking toe te gaan passen, terwijl het over zulke enorm grote dingen gaat: dood, opstaan uit de dood..., het duizelt je toch, je krijgt het niet klein met je gedachten(!) en het mag ook nooit gewoon worden, ook al heb je de geschiedenissen al zo vaak gehoord misschien..., maar laten wij toch 'gewoon' naar de overeenkomsten en verschillen proberen te kijken. Heeft u er enkele gezien? Wat de overeenkomsten betreft: zowel Lazarus als Jezus hadden een gebruikelijke begrafenis gehad. Hun lichaam is in een graf gelegd, bij beide een graf met een steen ervoor, zo vertelde Johannes. En voorafgaande aan de begrafenis is zowel het lichaam van Lazarus als het lichaam van Jezus met doeken omhuld. Zo ging dat in die tijd. Johannes noemt daarbij ook expliciet ook de doek om het hoofd van Lazarus en de doek om het hoofd van Jezus. En... beiden staan ze dus op uit de dood. Maar daar is dan het verschil: Lazarus komt naar buiten, met de begrafenisdoeken nog om zich heen gewikkeld. Ook zijn gezicht was omwonden met een doek, zo vertelt Johannes. Nu, dat moet niet makkelijk hebben gelopen... Lazarus zal hebben gestommeld, wat hebben gestunteld misschien. Daar komt dan ook de wat platte uitdrukking vandaan: 'bijna Lazarus zijn', of 'zich Lazarus drinken'. Deze uitdrukking wordt gebruikt voor mensen die teveel gedronken hebben. Want als je teveel gedronken hebt, dan loop je ook vaak niet helemaal recht, maar stuntelig. Zo zou Lazarus waarschijnlijk dus uit het graf gekomen zijn: ingepakt in begrafenisdoeken, stuntelend. Lazarus



komt naar buiten met de begrafenisdoeken nog om zich heen gewikkeld, maar wat lezen wij van Jezus? Nu, over hoe Hij uit het graf is gekomen, weten wij niets. Daar was niemand bij. Maar in ieder geval *niet* met begrafenisdoeken om Zijn lichaam. Johannes vertelt ons dat Petrus en een andere apostel het graf van Jezus leeg hebben gevonden, Jezus was er niet, maar Zijn begrafenisdoeken lagen er nog wel. De doek om Zijn hoofd lag apart, opgerold, zo vertelt Johannes daarbij. Wilde Johannes ons vertellen dat Jezus het graf heel netjes heeft achtergelaten door de doeken netjes te leggen? Of bedoelde hij te zeggen dat de doeken eruit zagen als een cocon: nog helemaal in de vorm van Jezus' lichaam, terwijl Hijzelf was opgestaan? In ieder geval: Jezus is niet, zoals Lazarus, in deze gewone dagelijkse werkelijkheid teruggekeerd, met alle beperkingen, gebonden zijn weg zoekend. Jezus is opgestaan in een andere werkelijkheid. De werkelijkheid van het nieuwe leven. Van het eeuwige leven. Van het volmaakte leven. Jezus verscheen wel weer in het alledaagse leven aan de discipelen. Ze zien Hem nog een aantal keren. Ze eten nog gewoon met Hem. Maar het is anders. Want Jezus verscheen soms opeens in hun midden. En het kostte Maria en de discipelen eerst gewoon moeite om

Hem te herkennen. Hij is Dezelfde, de Heere met de wonden van de kruisiging nog aan Zijn lichaam, maar toch anders..., niet meer één van hen..., nee: *Jezus is opgestaan in een nieuwe werkelijkheid, in een nieuw bestaan waar de dood geen einde meer aan kan maken.* Lazarus moest, hoe raar dat ook klinkt, nog een keer sterven. Jezus niet. Hij leefde in een andere werkelijkheid, vernieuwd, eeuwig, heerlijk.

En in dat nieuwe bestaan wil

Hij ook u en mij laten delen. Dat bedoelde de Heere Jezus door tegen Martha die prachtige woorden te zeggen: 'Ik ben de Opstanding en het Leven. Wie in Mij gelooft zal leven, ook al was hij gestorven *en ieder die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid.*' ... *ieder die leeft en in Mij gelooft die zal niet sterven in eeuwigheid. Ieder die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid...* Ja, wij zijn ook gewoon zoals Lazarus hoor. We moeten ook allemaal een keer vroeg of laat sterven, als de wederkomst nog niet is geweest. En hoe Lazarus daar waarschijnlijk uit het graf wandelt, is ook wel tekenend voor ons menselijk bestaan: zoekend, gebonden, ingewikkeld. Zo is het leven vaak toch? Je gaat je weg al zoekende..., je loopt met je beperkingen rond..., je bent gebonden door angsten, verplichtingen, medemens, wat dan ook..., en ik vind het vaak best ingewikkeld. Zo is het leven, voor Lazarus, voor ons, maar aan de andere kant – en dat wilde Jezus Martha en ons vertellen: *wie in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid. Wie in Mij gelooft, die zal nu al een totaal ander leven mogen leven, een leven dat niet meer afgebroken zal worden.* Ik kom daar straks nog op terug, maar houdt het even vast: *een ieder die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid. Dan ben je dus nu al opgestaan, als jij, als u echt in Jezus gelooft.*

Ik ga eerst nog even terug naar die opwekking van Lazarus. Iemand schreef eens terecht: het gaat hier in deze geschiedenis niet om Lazarus. Lazarus is hier in gelukkige zin slechts lijdend voorwerp. Maar het gaat hier ook niet eens om die opwekking van Lazarus. *Het gaat hier om God. Om God de Vader en om God de Zoon.* We konden dat al horen aan het begin van onze Bijbelles, toen men Jezus kwam vertellen dat Lazarus ziek was. Jezus zei, nadat ze dat hadden meegedeeld (vers 4): 'deze ziekte is niet tot de dood, maar is er met het oog op de heerlijkheid van God, opdat de Zoon van God verheerlijkt wordt.' Hier zal de heerlijkheid van God, de heerlijkheid van de Zoon van God zichtbaar gaan worden.

De spanning wordt vervolgens wel behoorlijk opgebouwd, toen Jezus vervolgens besluit om pas over twee dagen Lazarus te gaan bezoeken. Wat zouden deze twee dagen allemaal hebben opgeroepen bij Zijn leerlingen? En bij Martha en Maria die Lazarus in deze tijd hebben zien sterven en de begrafenis hebben moeten regelen? Maar hoe tekenend: als er werkelijk niets meer over is om te hopen en te verwachten, dan verschijnt Gods heerlijkheid...

Maar wat wij dan zien van Gods heerlijkheid, dat is zo bijzonder.... Want wij zien daar een paar dagen later Jezus staan, tussen Maria en Martha in... en samen staan ze huilen. 'Jezus weende', het kortste vers uit heel de Bijbel. Zo kort, maar ook zo diep. Hier staat de Zoon van God te huilen tussen de andere mensen in. Jezus laat Zijn tranen gaan. Ons verdriet is Zijn verdriet. Zijn tranen vermengen zich met jouw tranen. Hier zie wij niet een god die hoog verheven boven al onze drama's en menselijke wisselvalligheden uitstijgt... een god die zegt dat wij onszelf daar uit moeten zien te redden, dat te moeten zien ontstijgen, of dat wij in al dat leed een of andere zin in moeten zien te vinden. Nee, God, onze God, huilt met ons mee.

Maar... er is wel iets apart met Jezus' tranen. Want Johannes vertelt ons daarvoor (vers 33) dat Jezus heftig in de geest bewogen was en innerlijk in beroering. Het klinkt misschien wat ingewikkeld... en dat is het ook, maar het leek iets van te koken in Jezus' binnenste. Jezus' tranen waren ook tranen van woede. Het Griekse werkwoord wat hier wordt gebruikt en waar wij in onze vertalingen niet echt raad mee weten, wordt ergens anders gebruikt voor paarden die lopen te snuiven, te briesen, die ongeduldig staan te wachten. Jezus is boos, het raakt Hem tot diep in Zijn binnenste... Wat raakt Hem? Nu, ik denk: dat die dood zo alles kapot heeft gemaakt. Dat het hier op aarde zo aan toegaat. En dat het menselijk bestaan – zo mooi door God bedoeld, het leven kon zo mooi zijn! – dat het zo gebroken is, met zoveel barsten, met zoveel littekens, met zoveel wat niet zo zou moeten zijn maar toch zo is. Jezus staat daar te briesen, snuivend te snikken.

Zie je Hem daar staan? Maar als wij Hem zo zien, dan kunnen wij ook beter begrijpen waar het in de opstanding van Jezus over gaat. Dat ga ik nu uitleggen:

Wij hebben met Pasen niet gevierd dat wij extra lang mogen leven, doordat Jezus de dood heeft verslagen. Pasen als een upgrade van ons bestaan van nu: er komt gelukkig nog een heel stuk leven aan achter ons kleine leventje hier op aarde. Nee, Pasen laat zien dat God uiteindelijk recht zal doen. Daar gaat het om. De opstanding van Jezus – waar de opstanding van Lazarus

al een vooraankondiging van was – laat zien dat God het er met de dood niet bij laat zitten. God is diep geraakt door alles wat er hier op aarde gebeurt. Het raakt Hem. Het deed Jezus huilen. Maar ook briesen. Dit kan niet! Zoveel onrecht! Zoveel zinloos geweld! Zoveel dood. Zoveel onwaarheid. Zoveel onrecht dat vrij spel heeft. Zoveel mensen die geen enkele verantwoording nemen en zich maar tegoed doen. En zoveel mensen die geen enkele kans krijgen en hieraan ten onder gaan. God ziet een wereld waarin alles door elkaar loopt..., een wereld die vastloopt..., een wereld die van God steeds verder afloopt..., een aflopende zaak... Maar dan alles alle hoop verloren lijkt... en God extra lang op Zich lijkt te laten wachten – zoals Jezus twee dagen nog liet wachten - verschijnt de heerlijkheid van God. God zal recht gaan doen. Daarover gaat het met Pasen. Je kon dat al aflezen aan Jezus' emoties van woede, van pijn, van verdriet, maar ook van dat ongeduldig briesen lijkt het wel. Straks zal God eindelijk alles rechtzetten. Zal het kwaad niet onbestraft blijven. Straks zal Gods woede over deze wereld en alles-wat-niet-zo-moet-zijn losbarsten. Straks zal blijken dat God Zichzelf trouw blijft. Straks... zal Gods liefde het winnen. Zo zien wij hier Jezus bij het graf staan, terwijl dit allemaal volgens mij door Hem heen moet zijn gegaan. Want – zo vertelt Johannes verder: Jezus wordt opnieuw heftig bewogen in Zichzelf. Het gaat weer bij Hem koken, het bruist in Hem... en als Hij bij het graf staat, roept Hij met luide stem: 'Lazarus, kom naar buiten!' Jezus gebiedt. Het mag niet meer zo door gaan. Jezus gebiedt dat de dood Lazarus nu los moet laten. Het is klaar nu! Want God is er helemaal klaar mee. Klaar! Ja, zo heeft er later geklonken op Golgotha volgens Johannes: het is volbracht!

Gods heerlijkheid zal zichtbaar worden, zo had Jezus al aangekondigd voordat Hij een paar dagen later naar Lazarus afreisde. Hier bij Lazarus zien wij inderdaad al een glimp van wat er straks met Pasen zou gaan gebeuren. Gods heerlijkheid zal zichtbaar worden. Dat is wat wij hebben gevierd vorige week, waar wij doorheen zijn gegaan in de Stille Week, op Goede Vrijdag en tijdens de Paasdagen: God heerlijkheid die zichtbaar werd. God Die afreken met het kwaad, met de kwade machten. God Die niet meer eindeloos, veel te lang voor ons gevoel, blijft toekijken. God Die orde op zaken stelt. God Die trouw blijft aan Zijn woord, trouw aan Zichzelf: het kwade zal worden geoordeeld en degenen die op God vertrouwen zal eindelijk recht worden gedaan. Er wordt gerechtigheid gedaan. Dat oordeel van God loopt ook dwars door ons eigen leven heen. Alles komt bloot te liggen. Maar het oordeel laat God uiteindelijk over Zijn Zoon gaan. Dat is de wonderlijke verheerlijking van Vader en van Zoon, waar Jezus het over had. Hier schittert de eer, het recht, de gerechtigheid van God. Hier schittert ook Zijn trouw, Zijn liefde. De kwade machten – de duivelse geesten, de dood – ze hebben geen recht op deze wereld. Ze moeten loslaten. Ze mogen Lazarus niet vasthouden. En straks mogen ze Jezus niet vasthouden. Zoals Jezus Lazarus opwekt, zo zal straks de Vader Jezus opwekken. Zo zal Gods heerlijkheid schitteren.

Martha geloofde ook dat God recht zal doen. Toen Jezus tegen haar zei 'Lazarus zal opstaan', toe beaamde zij: 'ik weet dat hij zal opstaan bij de opstanding op de laatste dag'. Veel joden keken daar naar uit. Zij bleven zich

eraan vasthouden dat God echt recht zal doen aan Zijn kinderen en verandering zal brengen. Lees de psalmen maar. 'Ik weet dat hij zal opstaan bij de opstanding op de laatste dag', zo zei Martha daarom. Maar toen zei Jezus de woorden die ik zojuist al citeerde: 'Ik ben de Opstanding en het Leven.' Hier in Jezus vindt het oordeel over deze wereld en de gerechtigheid plaats. In al het onrecht dat over Jezus kwam, werd alles door God rechtgezet. Hier in Jezus zien wij Gods trouw en Zijn standvastige liefde. Hier met Pasen is gebleken dat God is Wie Hij is: de God van trouw, de betrouwbare God,..., de God van gerechtigheid en recht, Die het kwaad en onrecht echt niet zal laten bestaan....., de God van diepe genade. Hier in Zijn Zoon heeft op Pasen Gods heerlijkheid gestraald.

Vincent van Gogh heeft eens een schilderij gemaakt, over de opwekking van Lazarus (zie pagina 1)

Er valt mij een aantal dingen aan dat schilderij op. Ten eerste: ik zie Jezus niet. Maar ik zie wel een heel erg gele zon (typisch kleurgebruik van Van Gogh). Die zon is heel centraal afgebeeld en geeft een hele gele gloed aan het schilderij. Zou dat Gods heerlijkheid zijn die hier bij opwekking van Lazarus straalde? Gods ingrijpen in al het kwaad? Gods trouw aan de wereld? Gods nieuwe begin door het oordeel heen? De zon is in ieder geval een prachtig beeld van Gods heerlijkheid: niet te benaderen voor ons mensen, gepaste afstand, heilig, vuur en oordeel, maar ook licht en leven.

Maar er valt mij nog iets op... aan Lazarus. Weet u op wie ik hem heel sterk vind lijken? Op Vincent van Gogh zelf. Zo heeft Van Gogh het waarschijnlijk ook bedoeld. Want voor die twee vrouwen – Martha en Maria – heeft Van Gogh ook twee bekenden van hem als portret genomen, twee vrouwen die hem hadden geholpen toen hij na een zenuwzinking moest worden opgenomen. Mede door hun hulp kon hij weer 'opstaan'. Vincent van Gogh wil doorgeven: die Lazarus, dat ben ik. Ik mag delen in Jezus' redding. En dan zijn wij waar wij moeten zijn. Ik weet niet of u het nog hebt onthouden van het begin van de preek: ik zou toch in de preek gaan vertellen wat Pasen betekent voor uw en jouw leven nu, in deze week, in je gewone dagelijkse leven. Nu Vincent van Gogh heeft het uitgeschilderd voor ons: u en jij, wij mogen delen in die stralende heerlijkheid van God. Die heerlijkheid van God, dat stralende licht, die zon, mag nu al over je leven schijnen. Zoals Jezus zei: *Ik ben de Opstanding en het leven... ieder die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid.* Voor hem of haar is de opstanding al begonnen. Je mag nu al delen in Gods heerlijkheid. Als je in Jezus gelooft – als Hij je Redder is, je alles – dan zal je niet sterven in eeuwigheid. Een nieuw leven is aangebroken. Dan is voor jou, voor u de opstanding al begonnen. Jezus heeft je al meegenomen in Zijn leven, in Zijn nieuwe bestaan.

En dat betekent dus dat de dood u of jou straks niet zal vasthouden. De dood, het levenseinde dat ons soms angst aanjaagt, dat ons opjaagt om nog zoveel mogelijk te willen doen..., die grauwe sluier die over ons bestaan ligt en alles zo ontzettend relativeert omdat alles maar tijdelijk is... die dood is zijn greep op jou verloren. Het is voorbij met die macht van de dood, want in het geloof mogen wij de dood al voorbij zijn.

Als je gelooft in de Heere Jezus, dan mag de opstanding al voor jou begonnen zijn. God wil ook aan jou laten zien dat Hij betrouwbaar is. Dat Hij echt om Zijn kinderen geeft. Dat Hij je niet als prooi overgeeft aan welke destructieve machten dan ook. God staat voor je in. Want Jezus is voor je in komen te staan.

Je mag in dat nieuwe leven, dat opstandingsleven, daarom leven in afhankelijkheid. In vertrouwen. In diepe verbondenheid met God. En alles wat dit in de weg staat, of kapot wil maken..., het is voorbij. Je mag het achter je laten. Want: je mag zijn opgestaan. Je hoeft niet meer terug, je hoeft niet meer terug te vallen. *Ieder die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid.* Voor hem of haar is de opstanding al begonnen.

God heerlijkheid schitterde met Pasen. God liet zien dat Hij de ware God is. Dat Hij Zijn recht op deze wereld opeist. Dat Hij gerechtigheid eist. Maar ook dat Hij ons niet in al dat onrecht en die duisternis ten onder laat gaan. Wees dus niet bang: je wordt niet losgelaten. Je wordt niet aan jezelf overgelaten. Welke stressvolle dagen of diepe crises je ook doormoet, terwijl Jezus voor je gevoel nog niet gereageerd lijkt te hebben en dagenlang op Zich laat wachten.

Besef je hoe mooi het is... hoe anders je leven mag zijn... met wat voor een zekerheid... als je in Jezus gelooft en als je met Hem mag zijn opgestaan? Maar daarom is het ook zo belangrijk om echt in Hem te geloven! Alles hangt daarvan af! Het is zo belangrijk om die keuze te maken. Om die stap te zetten. En om ook vervolgstappen te maken in je geloof: leef ook echt uit je opstanding. Als nieuwgeboren. Met Pasen in de rug. Laat Gods heerlijkheid in je leven schitteren. Kom uit dat graf waar de machten je vasthouden! Sta op, hoe stuntelig het in het begin misschien ook gaat zoals bij Lazarus waarschijnlijk. Laat zien dat je gelooft in een God die recht en gerechtigheid brengt. Sta zelf ook op tegen het onrecht. Zit niet zo in je rijkdom en alles wat je wilt en wilt vasthouden verward, dat gaat stinken... doe die beknellende doeken af... en sta op. Je bent tot opstaan geroepen, uit je graf geroepen!

Zeg nu zelf: als je nu al met Jezus mag zijn opgestaan... een leven dat straks bij de dood niet ophoudt..., dan ga je toch heel anders leven? Ik citeer een collega: *Je wordt wakker uit de bewusteloosheid, je ontwaakt uit je verkrampte gerichtheid op jezelf, je ziet het morgenlicht van Gods nieuwe dag. Je ziet Jezus, de mens die van God komt. En je gaat met Hem mee.*

Met Pasen gaat het om Gods heerlijkheid. Nu, wat zou het mooi zijn als mensen iets van Gods heerlijkheid nu al in ons opstandingsleven zouden zien. Bijvoorbeeld in ons eenvoudige en standvastige vertrouwen. In ons geduld misschien. In onze betrouwbaarheid. In ons trouw zijn aan de ander. In onze kracht om iets los te laten.

Daar bij Lazarus schitterde de zon van Gods heerlijkheid over zijn graf en het deed hem opstaan. Diezelfde zon scheen in al haar kracht vervolgens op die eerste Paasdag: Jezus stond op. Nu, ik hoop dat er straaltjes van die zon van Gods heerlijkheid ook deze week in uw en mijn leven zullen stralen, want voor wie leeft en in Hem gelooft is de opstanding en het nieuwe leven al begonnen.

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf // 06-40 63 29 38 // dekruijf@live.nl